

Handläggare: Maria Thöyrä
Telefon: 08-508 24 810

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

6

9/2011

Angående de växande inkomstskillnaderna i Stockholm och den ökande arbetslösheten i Skärholmen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Att Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner denna redogörelse som svar på det uppdrag nämnden givit till förvaltningen angående de växande inkomstskillnaderna i Stockholm och den ökande arbetslösheten i Skärholmen
2. Omedelbar justering

Rune Ney

T.f Stadsdelsdirektör

Lena Thorson

Avdelningschef, Socialtjänsten

Sammanfattning

Vid Skärholmens stadsdelsnämnds sammanträde 2011-06-16 beslöt nämnden att ge förvaltningen i uppdrag att besvara nedanstående frågor, se bilaga 1. Statistik är inhämtad från utrednings- och statistikkontoret (USK), arbetsförmedling (IAF) och statistiska centralbyrån (SCB) samt kartläggning som genomförts på enheten för ekonomiskt bistånd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheten för ekonomiskt bistånd inom Socialtjänsten.

Bakgrund

Vid Skärholmens stadsdelsnämnds sammanträde 2011-06-16 beslöt nämnden att ge förvaltningen i uppdrag att besvara nedanstående frågor, se bilaga 1.

- Vilken risk och belastning finns för stadsdelen när arbetslösheten ökar och få av dem är berättigade till a-kassa?
- Hur förhindrar nämnden, i samverkan med staden och andra aktörer, att unga människor tvingas söka försörjningsstöd?
- Hur ser risken att bli utförsäkrad ut för arbetslösa familjer i vår stadsdel?

Ärendet

Inkomstskillnader

Skärholmsborna har de lägsta medelinkomsterna i samtliga åldersgrupper i Söderort. I staden som helhet har endast Rinkeby-Kista lägre medelinkomster. Enligt statistik från USK, utrednings- och statistikkontoret, har mellan åren 1991 och 2008 snittinkomsten i Skärholmen ökat med 0,1 %, om man räknar bort inflationen. I Söderort var ökningen 29 %. I Norrmalm ökade snittinkomsterna med 62 %.

Medelinkomsten för dem som hade förvärvsinkomst var år 2009 enligt SCB/USK

	Skärholmen	Norrmalm	Hela staden
16-19 år	206 200	369 400	299 200
20-64 år	219 000	393 800	321 500
65 år	196 300	292 300	250 900

Förvärvsfrekvens

År 2009 var förvärvsfrekvensen i Skärholmen 61 % att jämföra med Norrmalm där 80 % av befolkningen i åldern 20-64 år förvärvsarbetade. Förvärvsfrekvensen minskade i samtliga stadsdelar från år 2008 fram till år 2009 och i hela staden minskade den med 2 procentenheter. I de stadsdelar där förvärvsfrekvensen redan var låg har den minskat som mest från och med år 2008. År 2009 var förvärvsfrekvensen lägst i Rinkeby-Kista följt av Skärholmen och Spånga-Tensta. I Skärholmen förvärvsarbetade 12 000 personer år 2009.

Som förvärvsarbetande enligt RAMS(SCB) (registerbaserade arbetsmarknadsstatistik) räknas de personer som har en kontrolluppgift med en utbetald lön över en viss gräns, i princip motsvarande minst en timmes arbete per vecka under november månad.

Skillnaden mellan kvinnor och mäns förvärvsfrekvens är som störst i Rinkeby-Kista följt av Spånga-Tensta och Skärholmen – kvinnorna har lägre förvärvsfrekvens jämfört med männen.

I Rinkeby-Kista, Skärholmen och Spånga-Tensta har många sjuk- eller aktivitetsersättning. Uppgift om aktivitet saknas dock för en majoritet av de utan förvärvsarbete i dessa områden, enligt USK.

När hänsyn tas till födelseland är skillnaderna i förvärvsfrekvens inte lika stora mellan stadsdelområden, men en viss skillnad kvarstår. Lägst skillnad mellan svenskfödda och utlandsfödda i förvärvsarbete var det år 2009 på Kungsholmen följt av Södermalm, Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och Norrmalm.

Högutbildade har högre förvärvsfrekvens jämfört med lågutbildade, vilket är fallet i varje stadsdelområde i staden. Det är i huvudsak gymnasial utbildning som är av betydelse. Att ha eftergymnasial utbildningsnivå jämfört med endast gymnasial utbildning medför inte lika stor ökning av förvärvsfrekvensen som gymnasial utbildningsnivå i relation till högst förgymnasial utbildningsnivå.

Ju högre andel utlandsfödda och ju högre andel med högst förgymnasial utbildning i stadsdelområdet desto lägre andel förvärvsarbetande.

År 2009 var förvärvsfrekvensen i åldrarna 20-64 år 79 procent i inre staden och 73 procent i yttre staden – 6 procentenheters skillnad. År 1995 var förvärvsfrekvensen 72 procent i inre staden och 70 procent i yttre staden – 2 procentenheters skillnad. Inre stadens förvärvsfrekvens påverkades mest under lågkonjunkturen på 90-talet. Det är framförallt från och med år 2003 som skillnaderna ökat mellan inre och yttre staden.

Utbildningsnivå

Befolkningens (25-64 år) högsta utbildningsnivå 2009-12-31 enligt USK

	Skärholmen	Norrmalm	Hela staden
Folk- eller grundskoleutbildning	23 %	5 %	11 %
Gymnasieutbildning	40 %	26 %	33 %
Eftergymnasial utbildning	33 %	67 %	53 %
Uppgift saknas	5 %	2 %	2 %

De krav som ställs på en arbetssökande är oftast adekvat utbildning, arbetslivserfarenhet, god kunskap i svenska språket. Utbildningsnivån i

Skärholmen är sannolikt en av orsakerna till varför förvärvsfrekvensen är låg och arbetslösheten förblir på en hög nivå.

Av den kartläggning som enheten för ekonomiskt bistånd gjorde i maj/juni 2011 och som presenteras nedan framgår att de som är beroende av ekonomiskt bistånd i stadsdelen till mer än hälften har lägre utbildningsnivå än gymnasienivå. Gymnasieutbildning är en faktor som väsentligt ökar möjligheten att få arbete.

Arbetslöshet

Andelen arbetslösa i Skärholmen efter ålder och kön - kvarstående sista Juni 2011, enligt USK.

Ålder	Arbetslösa			Befolkning			% av befolkningen		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
16-24	71	91	162	2 232	2 355	4 587	3,2	3,9	3,5
25-54	638	478	1 116	7 032	7 140	14 172	9,1	6,7	7,9
55-64	52	62	114	1 633	1 650	3 283	3,2	3,8	3,5
16-64	761	631	1 392	10 897	11 145	22 042	7	5,7	6,3

Skärholmen har den näst högsta arbetslösheten i staden. För hela staden är andelen arbetslösa av befolkningen totalt 3,4 %.

Ohälsotal

Skärholmen har det näst högsta ohälsotalen i staden. Antalet personer med sjukersättning i Skärholmen har minskat med 381 personer mellan åren 2005 och 2009, vilket motsvarar en minskning med 3,2 procentenheter.

Kartläggning på enheten för ekonomiskt bistånd

Kartläggningen gjordes i maj/juni 2011 på 131 slumpvis utvalda bidragstagare i åldern 19-64 år. Enheten bedömer att resultatet är representativt för hela gruppen sökande av ekonomiskt bistånd i Skärholmen. Syftet med kartläggningen är att få en bild av de sökandes behov av stöd och insatser för att bli självförsörjande.

Följande framkom om de kartlagda personerna:

- 56 % är kvinnor
- 18 % är under 25 år
- 67 % har haft ekonomiskt bistånd mer än 10 månader av dessa är 8 % under 25 år och 27 % (35 personer) har bedömts ha 100 % arbetsförmåga.
- 36 % har försörjningshinder som visar nedsatt eller ingen arbetsförmåga
- 30 % behöver tolk vid kontakt med socialtjänsten

- 50 % av de 93 personer som vi vet utbildningsnivån på har lägre utbildning än gymnasienivå
- 52 % har inte arbetat i Sverige

Antal biståndstagare med ekonomiskt bistånd i Skärholmen var 1871 i juni 2011.

Förvaltningens svar på nämndens frågor

Vilken risk och belastning finns för stadsdelen när arbetslösheten ökar och få av dem är berättigade till a-kassa?

Förvaltningens svar: Risken är att fler arbetslösa blir helt beroende av ekonomiskt bistånd. Den grupp arbetssökande i Skärholmen som lyckats bäst med att få arbete per sista juni 2011 är de som har kassatillhörighet. Endast 9 av 579 sökande av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet har ersättning från a-kassa/Alfakassa. Då över hälften av de bidragsberoende enligt enheten för ekonomiskt bistånds kartläggning aldrig har arbetat i Sverige har de inte haft möjlighet att kvalificera sig för a-kassa/Alfakassa.

Beroendet av ekonomiskt bistånd kan bli långvarigt då arbetslösa som efter 450 dagar i jobb- och utvecklingsgarantin erbjuds att ingå i fas 3 som är en sysselsättning hos anordnare (arbetsgivare). Ersättning i fas 3 utgår endast till den som i jobb- och utvecklingsgarantin hade rätt till aktivitetsstöd baserat på arbetslöshetsersättning. Övriga kan delta i fas 3, men då utgår ingen ersättning från Arbetsförmedlingen. Den arbetslösa i fas 3 kan delta i två år med möjlighet till en förlängning i ytterligare 2 år. Dessa personer blir beroende av ekonomiskt bistånd om de inte hittar något jobb under den tiden.

579 personer uppger arbetslöshet som försörjningshinder, vilket motsvarar 53 % av de sökande av ekonomiskt bistånd i juni 2011. Av dessa arbetssökande är 388 inskrivna på Jobbtorg Skärholmen och 102 personer var i aktivitet genom arbetsförmedlingen, men med otillräcklig ersättning för att kunna försörja sig själva. 76 personer är i aktivitet utan någon ersättning alls från arbetsförmedlingen. Nio personer har otillräcklig ersättning från a-kassan. Fyra personer är nyanlända i etableringsprogrammet utan ersättning från arbetsförmedlingen.

Hur förhindrar nämnden, i samverkan med staden och andra aktörer, att unga människor tvingas söka försörjningsstöd?

Förvaltningens svar: Enligt skollagen ska en hemkommun löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta i syfte att erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Detta gäller inte ungdomar som genomför eller har fullföljt gymnasieskola. Rutiner ska skapas

av arbetsmarknadsförvaltningen för mottagande och intag av dessa ungdomar på jobbtorgen. En central och en lokal organisation har skapats. Ungdomarna kommer att anvisas till Jobbtorg Stockholm antingen via Gymnasieslussen, stadsdelsförvaltningen, Arbetsförmedlingen, Unga In eller eventuellt ungdomens tidigare gymnasieskola m.fl. I Skärholmen har stadsdelen och jobbtorget haft samverkansmöten. Från stadsdelen har socialtjänst och barn, unga och fritid deltagit.

Ungdomar som är beroende av försörjningsstöd uppmuntras att studera och i första hand fullfölja sina gymnasiestudier för att lättare få arbete. Ungdomar som inte går på gymnasiet och har arbetsförmåga är inskrivna på jobbtorget.

Hur ser risken att bli utförsäkrad ut för arbetslösa familjer i vår stadsdel?

Förvaltningens svar: Andelen arbetslösa som får ersättning minskar i alla a-kassor. Statistik från arbetsförmedlingen visar att den totala andelen arbetslösa som får ersättning från a-kassan har minskat från 66 % till drygt 40 % mellan 2006 och 2011. Efter att reglerna 2007 i arbetslöshetsförsäkringen för deltidsarbetslösa, studerande och arbetslösa i mer än 300 dagar ändrades visar statistik att allt fler arbetslösa slås ut ur systemet och nekas ersättning från a-kassan.

Förvaltningen föreslår att Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner denna redogörelse som svar på det uppdrag nämnden givit till förvaltningen angående de växande inkomstskillnaderna i Stockholm och den ökande arbetslösheten i Skärholmen.

Bilagor

1. Kopia på Skärholmens stadsdelsnämnds sammanträdesprotokoll 7/2011-06-16, Dnr 6/991-2011.

Skärholmens stadsdelsnämnd
Sammanträdesprotokoll 7/2011-06-16
Del II Öppna delen

§ 58 Övriga frågor

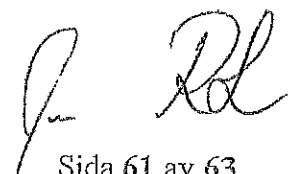
B. Skrivelse: Skrivelse angående de växande inkomstskillnaderna i Stockholm och den ökande arbetslösheten i Skärholmen.

Förelåg en skrivelse från (s), (v), (mp) enligt bilaga ett med förslag till beslut att lämna följande uppdrag till förvaltningen.

- Att komma med en utförlig undersökning utifrån ovanstående fråga och en hemställan till staden att komma med åtgärder för att minska inkomstklyftorna och öka sysselsättning bland Skärholmsbor.

- Att besvara frågorna:
 - vilken risk och belastning finns för stadsdelen när arbetslösheten ökar och få av dem är berättigade till a-kassa?
 - hur förhindrar nämnden, i samverkan med staden och andra aktörer, att unga människor tvingas söka försörjningsstöd?
 - hur ser risken att bli utförsäkrad ut för arbetslösa familjer i vår stadsdel?

Yrkande Ledamoten Rebwar Hassan (mp) yrkade bifall till den för (s), (v), (mp) gemensamma skrivelsens förslag till beslut. Ordföranden Jan Jönsson (fp) anslöt sig för alliansen (m) samt (fp) till den andra punkten i förslaget till beslut. Han fann två förslag till beslut, det för (s), (v), samt (mp) gemensamma samt förslaget att stödja enbart den andra punkten. Ordföranden Jan Jönsson (fp) ställde de bägge förslagen till beslut mot varandra och hörde bifall till att ge förvaltningen i uppdrag att besvara punkt två i förslaget. Vice ordföranden Robert Lagergren (s) reserverade sig för (s), (v) samt (mp) till förmån för eget förslag till beslut enligt bilaga ett.

Beslut Skärholmens stadsdelsnämnd beslöt

att ge förvaltningen i uppdrag

att

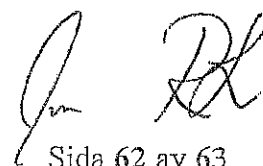
- besvara frågorna:
 - vilken risk och belastning finns för stadsdelen när arbetslösheten ökar och få av dem är berättigade till a-kassa?
 - hur förhindrar nämnden, i samverkan med staden och andra aktörer, att unga människor tvingas söka försörjningsstöd?
 - hur ser risken att bli utförsäkrad ut för arbetslösa familjer i vår stadsdel?

Reservationer Vice ordföranden Robert Lagergren (s) reserverade sig för (s), (v) samt (mp) till förmån för eget förslag till beslut enligt bilaga ett.

Skrivelse angående de växande inkomstskillnaderna i Stockholm och den ökande arbetslösheten i Skärholmen.

I februari 2011 uppgick antalet bidragshushåll i Skärholmen till 874 stycken, vilket är 30 hushåll fler jämfört med december 2010. Som framgår av tertialrapport 1 är detta det högsta antalet under de senaste tre åren. En del av de arbetslösa har någon form av ersättning eller a-kassa, men ersättningen är otillräcklig. Andra är placerade i Fas 3 genom jobb- och utvecklingsgarantin, vilket innebär sysselsättning utan ersättning i två år för de som inte har a-kassa. Trots prognoserna om en bättre arbetsmarknad i hela Sverige, ökar klyftorna mellan de som har rätt till a-kassa och de som faller utanför a-kassan. År 2002 fick de flesta arbetslösa a-kassa, men i oktober 2010 fick en betydligt mindre andel av dem ersättning från a-kassa. Kraven för att få a-kassa har blivit tuffare, och färre anser sig ha råd med den kraftigt höjda a-kasseavgiften. De förändringar som Alliansen har genomfört i Sverige inom området, drabbar många unga och arbetssökande i Skärholmen som inte har jobbat tillräckligt länge för att kvalificera sig för a-kassa. Arbetslösa som inte får a-kassa tvingas söka försörjningsstöd, vilket leder till en belastning för stadsdelen.

Inkomstskillnaderna i Stockholm växer. Enligt en undersökning av USK, publicerad av DN 8/2 2011, har medelinkomsten i innerstaden ökat med över 58 procent mellan 1991 och 2008. Den har dock inte ökat på motsvarande sätt för de som bor utanför innerstaden. År 2008 tjänade en innerstadsbo i snitt 29 316 kronor i månaden, medan den som bor utanför tullarna i genomsnitt drar in 22 807 kronor.

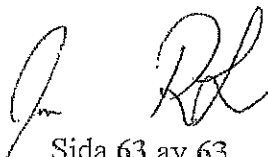
År 1991 tjänade den som bodde innanför tullarna 5 procent mer än den som bodde utanför. Sjutton år senare, 2008, har gapet växt till 29 procent. Skillnaderna är som tydligast i ytterstadsområden med hög andel invandrare och där Stockholms stad kämpat med att förbättra integrationen. Siffrorna visar på ett misslyckande. De som bor i Skärholmen har sedan 1991 i genomsnitt fått 0,1 procent mer i inkomst. Det kan jämföras med 65 procent för dem som bor i innerstadsdelen Norrmalm. Vi anser inte att detta är en önskvärd utveckling. Mot bakgrund av den dramatiska ökningen av inkomstskillnaderna som sker i Stockholm och den växande segregationen i staden vill vi att nämnden lämnar följande uppdrag till förvaltningen.

- Att komma med en utförlig undersökning utifrån ovanstående fråga och en hemställan till staden att komma med åtgärder för att minska inkomstklyftorna och öka sysselsättning bland Skärholmsbor.
- Att besvara frågorna:
 - vilken risk och belastning finns för stadsdelen när arbetslösheten ökar och få av dem är berättigade till a-kassa?
 - hur förhindrar nämnden, i samverkan med staden och andra aktörer, att unga människor tvingas söka försörjningsstöd?
 - hur ser risken att bli utförsäkrad ut för arbetslösa familjer i vår stadsdel?

Då inga andra övriga frågor förelåg avslutade ordföranden Jan Jönsson (fp) sammanträdet kl. 19.15 med att tacka alla för visat intresse och önska alla medarbetare och medborgare en Glad Sommar!

Vid protokollet

Erik Odenlid
Nämndsekreterare
Skärholmens SDN

Sida 63 av 63